

Vo Vrútkach máme nové námestie pomenované po Stanislavovi Zacharovi

viac na str. 14

„Námestie S. Zachara“

Na fotografii je S. Zachar s manželkou Ľudmilou

VRÚTOČAN

Ročník 25, číslo 11 / 2014

Mesačník Vrútok - bezplatne

OBSAH

- * Strany 2 - 6
Zhodnotenie volebného programu 2010 - 2014
- * Strana 7
Rokovanie MsZ
- * Strany 8, 9
Aktuality
- * Strany 10 - 11
Kultúra, Školstvo
- * Strana 12
Spoločenská rubrika
Novembrové zamyslenie
- * Strana 13
Rozhovor so Z. Hornákovou
- * Strana 14
Nové námestie vo Vrútkach
- * Strana 15
Zemianske Vrútky
- * Strany 16, 17
Reakcia na článok
Aktuálne
- * Strana 18
Križovka
- * Strany 19, 20
Pozvánky

1. - 2. november

Sviatok všetkých svätých
Pamiatka zosnulých

Komplexné zhodnotenie volebného programu primátora mesta Ing. Miroslava Mazúra a poslaneckého zboru Mestského zastupiteľstva Vrútok vo volebnom období 2010 až 2014

Vážený poslanecký zbor, vážení spoluobčania,

dňa 8. 2. 2011 na zasadnutí mestského zastupiteľstva uznesením č. 2/2011 bol prijatý volebný program primátora mesta a poslaneckého zboru na obdobie rokov 2010 až 2014. Na septembrovom mestskom zastupiteľstve tohto roku som zhodnotil volebný rok 2013. Podobne ako pred 4 rokmi podávam v stručnej forme mestskému zastupiteľstvu a občanom nášho mesta komplexné zhodnotenie plnenia volebného programu za celé volebné obdobie rokov 2010 až 2014.

Komplexné dokončenie výziev z EÚ, ktorých projekty sú:

*** Revitalizácia centra mesta s rekonštrukciou ciest, chodníkov, dvoch zástaviek, verejnej zelene a verejného osvetlenia, cena za dielo 1 320 298 € (39 413 785 Sk)**

Projekt revitalizácie bol ukončený v termíne v septembri 2012. Konštatujem, že týmto projektom sme nielen obnovili verejné osvetlenie v našom meste, ale revitalizáciou chodníkov a ciest sme odstránili a vynovili cesty napr. za budovou Kriváň, na Ulici 1. čs. brigády, ďalej v smere k pošte či Kínu 1. máj, kde stav bol už neúnosný a doslova odpudzujúci.

*** Revitalizácia výstavby a uvedenia do prevádzky Senioru - domova dôchodcov a sociálnych služieb, cena za dielo 1 565 921 € (47 174 336 Sk).**

Tento projekt bol dofinancovaný ešte z vlastných zdrojov (úverové prostriedky) v sume 410 500 €. Začiatkom roka 2014 bola stavba skolaudovaná, je v prevádzke má kapacitu 58 klientov. V súčasnosti je stav naplnenia 26 klientov.

*** Rekonštrukcia verejného osvetlenia – časť Mexiko, Dolné Vrútky, cena za dielo 321 754 € (9 693 248 Sk).**

Projekt bol úspešne ukončený a skolaudovaný roku 2012.

*** Etapová realizácia úpravy centra mesta**

Komplexne je spracovaná projektová dokumentácia na druhú etapu pešej zóny od budovy knižnice až po celé okolie objektu Kriváň. S vizualizáciou boli oboznámení naši občania, podstatné pripomienky boli zapracované. Je to projekt budúcnosti, pripravený na realizáciu (z finančných prostriedkov EÚ, resp. z vlastných zdrojov mesta v ďalšom horizonte).

*** Na základe dohôd so ŽSR doriešiť 1. nástupište železničnej stanice a budovy oproti nej**

Prvé nástupište železničnej stanice bolo skolaudované roku 2011. Druhé nástupište a koľajisko bolo zrekonštruované roku 2012. Budova oproti železničnej stanici sa v prvej polovici roku 2014 odpredala súkromnému vlastníkovi.

*** Riešiť otázku nezamestnaných, bezdomovcov, občanov rómskej národnosti**

Mesto Vrútky zaujímalo kladný postoj k nezamestnaným občanom počas celých 4 rokov. Využívalo všetky dostupné zdroje v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine na ich začlenenie do aktivít v meste v rámci verejnoprospešných prác.

Otázku bezdomovcov riešime v spolupráci s charitou pána farára Dobrý pastier v Kláštore pod Znievom, kde veľká časť z nich opäť nachádza návrat do normálneho života. Spolupráca s pánom farárom je najmä v zimnom období na vysokej úrovni.

Tí, ktorí sa nechcú prispôsobiť, robia problémy hlavne v okolí železničnej stanice a pešej zóny. Sú veľmi problematické a riešiť túto situáciu je nutné teraz i v blízkej budúcnosti.

Otázka riešenia rómskej problematiky bola, je a bude stále aktuálna a ešte rozsiahlejšia. Rôzne opatrenia, ktoré mesto Vrútky uskutočnilo (zbúranie nelegálnych stavieb, vysoké oplatenie z roku 2011), nestačia. Je to problém, s ktorým sa bude musieť veľmi poctivo zaoberať budúce vedenie mesta.

*** Skvalitniť podnikateľské prostredie v našom meste**

Mesto Vrútky za posledné 4 roky bolo a je v kontakte s najväčšími podnikateľskými subjektmi, s ktorými má spoločné stretnutia, či pracovné rokovania. Najväčšie firmy, medzi ktoré radíme ŽOS Vrútky, a. s., Attack, s. r. o. Vrútky, Aluprint, s.r.o. boli ocenené za hospodársky rozvoj nášho mesta Cenou mesta Vrútky. Dobré vzťahy sú aj s ďalšími menšími firmami a podnikateľmi. Týmto im ďakujem, že sú nápomocní aj pri riešení každodenných problémov, pri zveľaďovaní, skrášľovaní mesta, podpore športu pri ďalších aktivitách.

*** Komplexne analyzovať a vytvoriť reálne výstupy pozemkov ľavej strany rieky Turca na projekty cyklotrasy a kolieskovo-korčuľarskej trasy a oddychovej zóny, samostatný priestor pre venčenie psov**

Rokovania o riešení cyklotrasy boli zastavené na základe nezhody s vlastníkmi pozemkov v tejto lokalite. Priestor na venčenie psov spoločne s dvomi psími WC, ktoré odsúhlasilo ešte minulé mestské zastupiteľstvo, sa neosvedčil a došlo k likvidácii WC, na základe pripomienok občanov na Nábřežnej ulici.

*** Podporovať športové aktivity v meste pre mládež a deti, doriešiť komplexné využitie areálu futbalového štadióna a plavárne, pomôcť dobudovať areál hokejbalu**

Mesto Vrútky minulý rok finančne pomohlo Plaveckému a vodnopólovému klubu Vrútky pri realizácii novej kotolne. Takisto pomáha sponzorským spôsobom futbalovému klubu Attack Vrútky, podobne aj hokejbalovému klubu Kometa Vrútky, ktorý si vlastnými silami svojpomocne upravil priestory a plochu ihriska. Kometa Vrútky dosahuje vynikajúce športové úspechy a snažíme sa im pomôcť aj pri súčasných problémoch, ktoré majú a treba ich riešiť. Ostatné športy mesto podporuje v rámci možností (dotácie, či vecné dary).

*** Rekonštruovať Kriváň, doriešiť fontánu spolu s projektom ďalšej etapy pešej zóny, pokračovať v riešení rekonštrukcie a využitií budovy Kína 1. máj**

Rekonštrukcia objektu bývalej synagogy Kriváň práve prebieha firmou SOAR, s. r. o. Obnova tohto objektu je financovaná z vlastných návratných zdrojov (úverových) v celkovej sume 559 950 €. Odovzdanie stavby je plánované v najbližšom období.

O druhej etape pešej zóny sa píše v štvrtom bode tohto článku.

Na obnovu Kína 1. máj sme na základe výzvy z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR podali dňa 1. 4. 2014 žiadosť pod názvom Obnova Robotníckeho domu – národnej pamiatky v centre Vrútok. Musím v tejto veci konštatovať, že aj napriek môjmu enormnému úsiliu a úspešnom zavŕšení celého procesu odsúhlasenia projektu, projekt nebol schválený na základe potvrdenia o neakceptovaní žiadostí o nenávratný finančný prostriedok, údajne kvôli procesným chybám v našej žiadosti. V prípade, že podobné výzvy na kultúrnu pamiatku budú i v budúcnosti, treba sa opäť pokúsiť na tretí krát o úspech. Treba však spomenúť aj to, že mesto muselo vynaložiť nemalé peniaze na projektovú dokumentáciu a jej zmeny.

*** Dobudovať urnový háj v mestskom cintoríne, pokračovať v realizácii nového pohrebiska**

Mesto Vrútky urnový háj podľa možnosti dobudovalo. Nové pohrebisko je v štádiu riešenia. Je už spracovaná štúdia a dokumentácia. Mestskému zastupiteľstvu je dva krát ročne predkladaná správa.

*** Nájsť najvhodnejší model parkovania v meste (najmä Nábřežná ulica, Švermova, 1. čs. brigády, Ul. sv. Cyrila a Metoda)**

Tento veľmi závažný bod a jeho realizáciu mesto splnilo po dlhých diskusiách, návrhoch a stretnutí so správcami SVB a občanmi nášho mesta. Myslím, že aj keď sa vyskytovali či vyskytujú problémy hlavne s dooznačováním a prideľovaním parkovacích miest, je väčšinová spokojnosť na oboch stranách. Nedá mi a musím sa vyjadriť v tomto bode k parkovaniu na centrálnom parkovisku. Vyšiel som v ústrety pár občanom, ktorí majú stále s tým problém, a preto som mestskému zastupiteľstvu v januári tohto roku navrhol zvolať verejné zhromaždenie občanov k tejto téme. V mesiaci marec 2014 na toto zhromaždenie prišlo pár ľudí, ktorého záverom bolo vyhovieť ich požiadavkám, a preto nerozumím, prečo sú dookola k tomuto pripomienky. Poviem na rovinu, keby na verejnom zhromaždení boli požiadavky napr. na odstránenie rampy, alebo na vrátenie pôvodného stavu, tak sa to malo riešiť vtedy a nie teraz. Je to ukončené a stav treba rešpektovať.

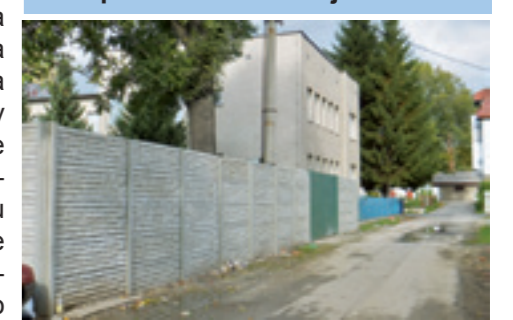
Stavba Senioru

Jedno z mnohých prac. stretnutí k problematike bezdomovcov

Búranie čiernych stavieb a nový plot na Kafendovej ulici

Nová kotolňa na kúpalisku

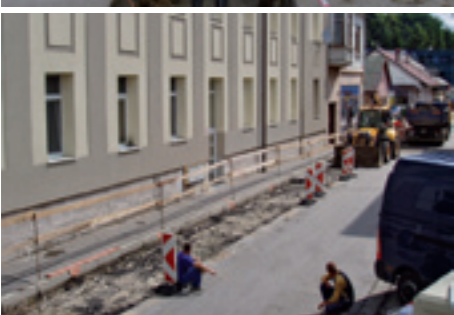
Revitalizácia verejných priestranstiev a obnova priechodov

Rekonštrukcia budovy Kriváň

Parkoviská na Nábřežnej ulici

Napojenie na CZT Martinská teplárenská

*** Pokračovať v rekonštrukcii ZŠ Hany Zelinovej (strecha, zateplenie), MsÚ (strecha) a okolia MsÚ (parkovacie plochy, zeleň)**

Tento bod je len čiastočne splnený. Na zateplenie budovy ZŠ Hany Zelinovej je spracovaný projekt. Strechu základnej školy je nutné riešiť podobne ako strechu na mestskom úrade do budúcnosti. Toto volebné obdobie sme sa v podstate detailnejšie týmto nezaoberali. Okolie mestského úradu je pripravené základnou štúdiou, ktorú treba dopracovať. Pozemok pri moste po rodine Zuzaniakovej bol mestom Vrútky zatravnovaný a je udržiavaný podobne ako zóna medzi mestským úradom, rímskokatolíckym kostolom a Katolíckym kultúrnym domom. Táto zóna je čistená, udržiavaná a pred dvoma rokmi bola svojpomocne položená dlažba pri pamätníku obetiam prvej a druhej svetovej vojny našimi pracovníkmi mestského úradu.

*** Prístup k internetu v Mestskej knižnici Hany Zelinovej a DOS na Kafendovej ulici.**

Program je splnený a ešte aj rozšírený, pretože firma Gaya, s. r. o. projekt zdarma zrealizovala aj v Domove dôchodcov SENIOR Vrútky a v MŠ na Nábřežnej ulici.

*** Zlepšenie kvality životnej úrovne dôchodcov (koncerty, zájazdy, besedy)**

Výstavbu domova dôchodcov som už spomínal, podobne bezplatné zavedenie internetu. Mesto v rámci svojich možností podporuje kultúrny život pre seniorov a záujmové kluby jednak svojou spoluúčasťou, napr. formou dotácií podľa možností, a tiež spoločnými kultúrnymi akciami. Každý rok organizujeme akcie k Mesiacu úcty k starším, vianočné koncerty, stretnutia pri jedličke, ďalej letné a jesenné akcie. Snažíme sa naším seniorom pomôcť a vyjsť im v ústrety, tak ako je to len možné. Podporujeme Literárny klub Hany Zelinovej. Myslím, že k tejto téme by sa vedeli vyjadriť aj naši seniori, ktorým patrí naša vďaka a úcta.

*** Využitie parkov pri Kine 1. máj, za bývalou poštou, pred bývalým konzumom**

Parky má mesto Vrútky v prenájme od Železníc Slovenskej republiky. Ich čistenie a starostlivosť o ne si vyžaduje dosť práce a značné finančné prostriedky. Uvažujeme o vrátení týchto parkov Železničiam Slovenskej republiky a o vzájomnej kompenzácií.

*** Účelne využívať spoluprácu mestskej, železničnej a štátnej polície pre bezpečnosť mesta**

Spolupráca pokračuje v pravidelných, minimálne štvrtročných intervaloch. Spolupráca sa okrem riešenia bezpečnosti obyvateľov nášho mesta týka aj riešenia problémov s bezdomovcami a občanmi rómskej národnosti v koordinácii s ďalšími zložkami ako sú Slovenský Červený kríž, Odbor hygieny a zdravotníctva, správčia útulky a ďalších.

*** Ponúknuť ústretovú cestu na začatie rekonštrukcie budovy bývalej tlačiarne cestových lístkov**

Každoročne sa priemerne 5 až 6 krát osobne stretávam s majiteľom uvedenej budovy, ktorý má spracovaný projekt rekonštrukcie budovy a ktorý bol aj vo Vrútočane prezentovaný. Začiatkom tohto roku bol majiteľ písomne upozornený stavebným úradom na možnú nepredvídanú udalosť či haváriu. Po poslednom stretnutí mi majiteľ, ktorý žije dlhodobo v zahraničí, povedal, že keď budova prestane byť zaťažená úverom, začne konečne s ňou niečo riešiť a to buď ju začne rekonštruovať, alebo ju záujemcovi predá.

*** Podporiť skvalitnenie sociálnej lekárskej služby a zvýšiť dostupnosť zdravotníckych služieb**

K tejto téme musím konštatovať, že mesto Vrútky veľmi podporovalo a podporuje rozšírenie odborných lekárskeho odvetví v našom meste. Boli podané návrhy aj od súkromných investorov, no neúspešne. Sme radi, že počet odborných ambulancií sa rozširuje, konkrétne teraz o urologickú ambulanciu. Vychádzame odborným lekárom v ústrety jednak ponúknutím parkovacích miest, jednak oslovovaním zdravotných poisťovní, aby podporili rozšírenie aj v počte ambulancií našom meste.

*** Riešiť chýbajúcu kanalizáciu, plyn, opravu ciest a chodníkov na Dolných Vrútkach**

Musím pri tomto bode konštatovať, že sme ostali občanom Dolných Vrútok veľa dlžní, hlavne pri opakovaných žiadosťiach ohľadom rekonštrukcie ciest na Mokradi a Krátkej ulici. Je síce prísľub Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., že po realizácii časti diaľnice D1 Dubná skala – Turany, ako kompenzáciu za poškodené obrubníky a chodníky pri kladení asfaltového koberca vlni v lete na štátnej ceste 1/18 nám v prípade zvyšných prostriedkov tieto cesty zrekonštruujú. Každoročne sme len opravovali výtlky

a poškodené komunikácie po zimnej údržbe. Kanalizácia v tejto lokalite sa nerealizovala v programe ISPA v dôsledku toho, že trasy kanalizácie prechádzali cez súkromné pozemky. Mesto Vrútky vypracovalo aj štúdiu plynifikácie, no SPP neuvažovalo o plynifikácii.

*** Vybudovanie chodníka na Ulici Karvaša a Blahovca, Lesnej, Partizánskej, Záhradnickej a Mierovej ulici.**

Pri tomto bode musím konštatovať, že je nespĺnený, ale opäť zdôrazňujem, čo som už viac krát na mestskom zastupiteľstve, či v mesačníku Vrútočan vysvetlil. Opäť stručne dávam informáciu. Pri zostavovaní programu a jeho schválení bol odsúhlasený projekt revitalizácie mesta Vrútky v sume vtedajších 70 mil. Sk aj s rekonštrukciou uvedených chodníkov v extraviláne Vrútky. Vtedajšie Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja po zásahu rozhodnutia vlády SR okresalo schválené projekty všetkým mestám nad päť tisíc obyvateľov. Vylúčilo revitalizácie extravilánu miest (v našom prípade Ul. Karvaša a Blahovca, Lesnú, Hornú a Partizánsku) a pričlenilo peniaze obciam do päť tisíc obyvateľov.

*** Doriešiť vodovod na Ul. Karvaša a Blahovca, dokončiť v lokalite výrub stromov s následnou náhradnou výsadbou**

Roku 2012 bola schválená 1/10 projektov. Roku 2013 mesto Vrútky v spolupráci s firmou Turvod, a. s., opäť podalo žiadosť na Environmentálny fond na rozšírenie vodovodu a kanalizácie. Chybou na sekretariáte mestského úradu, teda včasným neodoslania doplňujúcich informácií na Environmentálny fond, mestu aj po odvolaní bola žiadosť zamietnutá. Prvá časť schválená roku 2012 prepadla, pretože projekt nebol „vysúťažený“ v stanovenej lehote. Oslovil som Turvod, a. s. o ďalšiu spoluprácu pri opätovnom požiadaní o dotácie na budúci rok pre vodovod a kanalizáciu na Ul. Karvaša a Blahovca. Výrub stromov na Karvaša a Blahovca bol vyriešený v 2 etapách. Posledné stromy, ktoré ešte stoja vedľa hlavnej komunikácie neboli odsúhlasené príslušným odborom životného prostredia a je nutné v tejto problematike ešte v budúcnosti pokračovať a riešiť to komplexne aj s odvodnením dažďových vôd a etapovým vybudovaním chodníkov.

*** Pokračovať v riešení obytnej zóny Kopanice**

Obytná zóna Kopanice – Mesto Vrútky počas roka 2013 vysporiadava na základe prijatých uznesení pozemky, ktoré sú urbanistickou štúdiou určené ako miestne komunikácie pre individuálnu bytovú výstavbu Kopanice vypracovanú Ing. Gombarčekom.

V prvej etape bol schválený Mestským zastupiteľstvom vo Vrútkach zámer odkúpenia pozemkov na Ulici Ľudovíta Štúra. Táto miestna komunikácia sa skladá zo sedemnástich pozemkov, ktoré vlastní 60-ti vlastníci. Mesto v súčasnosti vlastní podiely od 30-tich vlastníkov a s ostatnými je v rokovaní. Rokovania s množstvom vlastníkov prinášajú pozitívne aj negatívne reakcie. Mestský úrad môže prehlásiť, že vyvíja maximálne úsilie na prevod všetkých podielov do vlastníctva mesta.

*** Rozvoj cestovného ruchu v meste**

Mesto Vrútky v oblasti rozvoja cestovného ruchu vyvíja väčšinu aktivít v spolupráci s Mestom Martin. Od roku 2006 sme členmi Združenia Malá Fatra. V rámci tohto združenia sa každoročne vykonávajú činnosti na prospech cestovného ruchu. V priebehu rokov 2010-2014 boli vyčistené pamätníky na Martinských holiach a Pamätník francúzskych partizánov členmi a sympatizantmi združenia. Z operačného programu pre cestovný ruch združenie získalo finančné prostriedky na propagačné materiály, ktoré boli vypracované na rozvoj cestovného ruchu. Materiál Turiec v zime a v lete je spracovaný v štyroch jazykoch a to slovenčina, čeština, angličtina a poľština. Ďalšími propagačnými materiálmi sú Malá Fatra – útulná hradba Turčianskej záhrady a Objavte s nami srdce Slovenska – Región Turiec.

V roku 2012 Mesto Vrútky vystúpilo z klastra cestovného ruchu Turiec a klastr sa v roku 2013 zrušil. Okrem týchto aktivít mesto v spolupráci s vyšším územným celkom dalo vybudovať tabule, ktoré slúžia na propagáciu mesta v územných oblastiach života.

*** Ochrana verejného poriadku a boj protispoločenskej činnosti v meste Vrútky a rozšírenie kamerového systému na problémové zóny**

Túto tému som každoročne podrobne rozpisoval pri hodnotení plnenia programu primátora a poslanca za predchádzajúci rok. Ďalej každoročne je predkladaná podrobná správa

Starostlivosť a údržba zelene

Kladenie dlažby pred pamätníkom

Urnový háj

Rekonštrukcia školy na Ul. M. R. Štefánika

Nové info tabule

Čistenie a úprava koryta

Stretnutia so seniormi

Dalibor Karvaj vo Vrútkach

Príhovor primátora v evanjelickom a. v. kostole

náčelníkom mestskej polície do mestského zastupiteľstva, kde sú podrobne rozpísané všetky činnosti a problematiky ochrany verejného poriadku. Áno, musím aj tu konštatovať, že značnú časť tejto problematiky tvorí občianske spolunažívanie a nehody medzi obyvateľstvom na Kafendovej ulici, ďalej susedské a rodinné nehody.

*** Vo všetkých častiach Vrútok zabezpečiť kvalitnú starostlivosť o zeleň, čistotu a poriadok, odvoz komunálneho odpadu**

Musím konštatovať, že po vzniku funkcie vedúceho oddelenia komunálnych služieb, ktoré v minulosti riadil Ing. Milan Rovný, mesto urobilo kvalitívny skok v tejto problematike a v tomto trende pokračujeme. Počas celého volebného obdobia sa mesto snaží vyrovnať s otázkou čistoty a poriadku. Reagujeme na doslovne každé ústne, telefonické či písomné upozornenie od občanov. Keď problém nastane, promptne ho riešime. Aj po výmene vedúcich myslím, že pokračujeme v tomto trende. Každý týždeň v nedeľu poobede si osobne podrobne prejdeme všetky ulice v meste a sledujem hlavne čistotu a poriadok, pričom vždy v pondelok moje postrehy dávam príslušnému odboru na riešenie.

Veľmi ma trápi otázka odpadu hlavne na Ul. Karvaša a Blahovca. Ja viem, že ten biologický odpad nezvážajú naši občania, ale hlavne občania záhradných chatiek (samozrejme aj stavebný odpad). O odpade, ktorý sa skladuje na Kafendovej ulici a oproti bývalej „Baterkovej“ nemusím ani rozprávať. Musíme sa touto problematikou zaoberať, lebo nielen ja, ale aj tí, čo prídu po nás, táto otázka ich čaká a musia ju riešiť.

*** Komplexne riešiť potoky a ich okolie v spolupráci so Správou povodia horného Váhu**

Od roku 2010 sa mesto snaží riešiť situáciu ohľadom vodných tokov v katastri Vrútok. V roku 2011 sme zabezpečili cestou Povodia horného Váhu vyčistenie a úpravu koryta pri moste cez rieku Turiec. V rokoch 2011, 2012 a 2013 sa riešili problémy na Kamennom potoku a v roku 2014 prebehlo rokovanie medzi Povodím horného Váhu a mestom Vrútky na základe čoho bola vypracovaná dokumentácia Povodia Váhu. V mesiaci september 2014 Povodie Váhu začalo s realizáciou tejto akcie, ale po výkopových prácach bolo zistené, že inžinierske siete v časti rekonštrukcie

Kamenného potoka nezodpovedajú dokumentácii, a preto Povodie Váhu spracováva novú dokumentáciu podľa skutočného zamerania. Následne Povodie Váhu so spoluprácou s mestom Vrútky uskutoční rekonštrukciu uvedeného Kamenného potoka. Mesto riešilo roku 2011 otázku regulácie potoka Javorina na základe petície občanov v časti Kolónia Hviezda na Fínskej ulici. Vzhľadom na to, že tok potoku Javorina prechádza na hranici katastra Priekopy a Vrútok, bola vec postúpená mestu Martin, pretože časť, na ktorú sa občania sťažovali je v katastri Martina.

*** Spolupracovať so všetkými cirkevnými inštitúciami v našom meste**

Táto spolupráca je na vysokej úrovni. Rovnako ako v predchádzajúcom volebnom období, každý problém alebo požiadavku rímskokatolíckej farnosti a evanjelickej cirkvi augsburského vyznania riešime okamžite, promptne a ústretovo. Prajem si, aby takáto spolupráca bola aj medzi ostatnými inštitúciami. Na záver zhodnotenia volebného programu chcem ešte poukázať na dôležité akcie, ktoré mesto riešilo a prispeli k obohateniu a rozvoju Vrútok.

*** Mesto Vrútky roku 2011 zrealizovalo dva veľké investičné projekty, ktoré boli schválené poslancami zborom minulého volebného obdobia, a to:**

- kompletnú rekonštrukciu ZŠ s MŠ na Ul. M. R. Štefánika v hodnote 1,45 mil. eur.

- napojenie mesta Vrútky na centrálny zdroj tepla Martinskej teplárenskej, a. s., investičná akcia v hodnote 2,4 mil. eur.

Ďalej boli realizované akcie, ktoré tiež neboli súčasťou akcií volebného obdobia, alebo boli realizované a podporili spokojnosť a kvalitu bývania v našom meste. Väčšina prác na týchto akciách bola prevedená vlastnými pracovníkmi, ako napr.:

* osadenie nového dopravného značenia na Ul. Dielenská Kružná pre kamióny v súlade s projektovou dokumentáciou,

* vybudovanie nového ochranného stredového ostrovčeka na križovatke Horná a Lesná s osadením dopravného značenia a položením zámkovej dlažby do ochranného ostrovčeka,

* opravy osvetlenia pracovníkmi mestského úradu,

* osadenia doprav. značenia ulíc

Podjavorinská, Ul. 1. čs. brigády, búranie opustených hrobov na cintoríne.

* búranie obrubníkov, kosenie a orezávanie stromov – aleja pri rieke Turiec, oprava fasády na dome smútku, zhotovenie nového obkladu steny v smútočnej sieni.

* úprava detského ihriska na Nábřežnej ulici, nový chodník pri Turci – Nábřežná ulica, zhotovenie osvetlenia na ulici k cintorínu, montáž osvetlenia detského ihriska v MŠ na Nábřežnej ulici.

* opílenie stromov a kríkov na pešej zóne, opílenie stromov okolo MŠ a ZŠ M. R. Štefánika podľa požiadavky pani riaditeľky, pokládka dlažby pre park. miesta a terénne úpravy pred panelovým domom na Ulici sv. Cyrila a Metoda 4, 6, 8, 10, dokončila sa rekonštrukcia Smrekovej ulice.

* V roku 2013 v spolupráci so správcou štátnej cesty I/18- na Ul. francúzskych partizánov mesto Vrútky vytvorilo podmienky na zvýšenie bezpečnosti na tejto komunikácii v katastrálnom území Vrútok. Zo strany Národnej diaľničnej spoločnosti došlo k vyfrézovaniu jestvujúceho asfaltového povrchu a k pokládke nového asfaltového koberca. Pre zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky a občanom mesto vymenilo na ulici 22 ks výbojok verejného osvetlenia v celkovej hodnote 1 431 eur.

* V rámci inžinierskych sietí došlo k Rekonštrukcii nízko napätovej siete v časti Vrútky-Mexiko a to na uliciach Komorova, Kmeťova, Ľubochnianska. Zhotoviteľ na žiadosť občanov a urgencií od mesta Vrútky zrealizoval rekonštrukciu bez toho, aby mesto alebo občania platili čo len jedno euro.

* Na základe petičných akcií od občanov boli vybudované spomaľovače na Fínskej ulici, Hornej Kružnej a na Ulici Karvaša a Blahovca.

* Pripravuje sa projektová dokumentácia na odvodnenie dažďových vôd v časti Karvaša a Blahovca.

* Koncom roku 2013 na pracovných poradiach a v mestskom zastupiteľstve sme mali veľkú rozpravu o výstavbe nájomných bytov, no nakoniec kvôli jednému finančným prostriedkom mesta, ale hlavne na druhej strane kvôli nejednotnému výkladu a prevedeniu verejného obstarávania k tejto téme sme od tohto zámeru ku koncu roku 2014 upustili.

**Ing. Miroslav Mazúr
primátor mesta**

OKTÓBROVÉ ZASADNUTIE MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Októbrové rokovanie MsZ sa konalo 14. 10. 2014. Otvoril a viedol ho primátor Vrútok Ing. Miroslav Mazúr.

MsZ prijalo tieto uznesenia:

Uznesením č. 148/2014 MsZ berie na vedomie správu o plnení uznesení MsZ so stanoviskom hlavného kontrolóra mesta.

Uznesením č. 149/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2014 o určení názvu ulíc a iných verejných priestranstiev v meste Vrútky.

Uznesením č. 150/2014 MsZ schvaľuje v navrhovanom VZN č. 6/2014 o určení úsekov miestnych komunikácií a iných verejných priestranstiev na dočasné parkovanie na území mesta Vrútky nasledovné zmeny: Do § 5 odstavce 1 za slovo tohto nariadenia sa dopĺňa nasledovný text: „Výška tejto úhrady je viazaná na sumu miestnej dane za parkovacie miesta v zmysle platného všeobecného nariadenia mesta o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady na území mesta Vrútky, ktorú nemôže prekročiť.“

Uznesením č. 151/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 6/2014 o určení úsekov miestnych komunikácií a iných verejných priestranstiev na dočasné parkovanie na území mesta Vrútky.

Uznesením č. 152/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 7/2014 o zákaze požívania alkoholických nápojov na verejne prístupných miestach na území mesta Vrútky.

Uznesením č. 153/2014 MsZ schvaľuje v navrhovanom VZN č. 8/2014 o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovných miestach v meste Vrútky nasledovné zmeny: V § 2 ods. 2 doplniť za slovom povinný nasledovné slovné spojenie: „vydať povolenie a určiť trhové miesto každému, kto získal povolenie od mesta Vrútky čím splnil podmienky v zmysle §2, ods. 1. tohto VZN a“ za tým pokračovať vo vete bezodkladne informovať mesto o vydaní povolenia.

Uznesením č. 154/2014 MsZ schvaľuje všeobecne záväzné nariadenie č. 8/2014 o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovných miestach v meste Vrútky.

Uznesením č. 155/2014 MsZ berie na vedomie II. pracovný návrh rozpočtu na rok 2015-2017.

Uznesením č. 156/2014 MsZ schvaľuje obstaranie a spracovanie zmien a doplnkov č. 2 k územnému plánu mesta Vrútky.

Uznesením č. 157/2014 MsZ berie na vedomie informáciu o výkupe pozemkov, technickej príprave a výstavbe nového pohrebiska vo Vrútkach.

Uznesením č. 158/2014 MsZ berie na vedomie správu hlavného kontrolóra za ostatné obdobie od 03.09.2014 do 7.10.2014.

Uznesením č. 159/2014 MsZ berie na vedomie vyhodnotenie Dní mesta Vrútky 2014.

Uznesením č. 160/2014 MsZ schvaľuje knižničný a výpožičný poriadok Mestskej knižnice Hany Zelinovej vo Vrútkach.

Uznesením č. 161/2014 MsZ schvaľuje prílohu č. 1: Cenník služieb a poplatkov v Mestskej knižnici Hany Zelinovej vo Vrútkach.

Uznesením č. 162/2014 MsZ berie na vedomie informáciu o výsledku obchodnej verejnej súťaže č. 1/2014 – predaj nehnuteľného majetku.

Uznesením č. 163/2014 MsZ I. schvaľuje a) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí spôsob prevodu vlastníctva majetku mesta – pozemok p. č. KN C 580/6, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 566 m², budova bývalá plynová kotolňa č. súpisné 3246. Na uzavretie Kúpnej zmluvy za účelom prevodu vlastníckeho práva k majetku vyhlasovateľa.

II. schvaľuje podľa § 9 ods. 2 písm. b) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí podmienky obchodnej verejnej súťaže na prevod nehnuteľností v k. ú. Vrútky.

-red-

Vážení spoluobčania,

na základe volebného programu jedného z kandidátov na funkciu primátora Vrútok musím vás informovať, že som podal trestné oznámenie na neznámeho páchatela vo veci korupcie a brania úplatku. Verím, že orgány činné v trestnom konaní sa budú touto závažnou problematikou intenzívne zaoberať a o výsledku budete informovaní.

Ing. Miroslav Mazúr
primátor mesta

Na fotografii: Miroslav Mazúr, primátor mesta, a Juraj Bukna, investor bytového domu TURIEC

Súkromný uzavretý park v areáli bytového domu TURIEC

Nové byty vo Vrútkach

V našom meste sa postavilo tento rok niekoľko desiatok bytov. Na Nábrežnej ulici vyrástol štvorpodlažný nájomný bytový dom OLIVER s vyše 50 bytovými jednotkami. Bol prestavaný z bývalej budovy Váhostavu. Ďalší bytový dom TURIEC sa nachádza na Ulici 1. československej brigády, priamo na hranici s martin-skou mestskou časťou Priekopou. V tomto dome vzniklo 16 bytových jednotiek – po osem bytov v každom z dvoch vchodov. Možnosti na bývanie sa vo Vrútkach zlepšujú, čo pozitívne vplyva na rozvoj mesta.

-red-

Nájomný bytový dom OLIVER

Problémy s dopravou do Mexika pre poruchu čerpadla

Počas pretrvávajúceho dažďa došlo 22. októbra 2014 pri podjazde na Ul. Dielenská Kružná vo Vrútkach k poruche kalového čerpadla. Zrážková voda sa v podjazde hromadila a bránila vodičom v prejazde (fotografie). Zamestnancom oddelenia komunálnych služieb MsÚ vo Vrútkach sa vďaka aktívnemu a promptnému zásahu zo strany Hasičského zboru Priekopa, Ľubomíra Vaňka, Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a. s., Petra Babeja, podarilo nahromadenú vodu odčerpať a poškodené čerpadlo vymeniť za funkčné. Chcem sa aj touto formou poďakovať všetkým zúčastneným za ich ochotu a pomoc, bez ktorej by skoré odstránenie poruchy nebolo možné.

Ing. Miroslav Mazúr
primátor mesta

Foto: Mgr. Richard Hulej, vedúci oddelenia komunálnych služieb MsÚ Vrútky

Zo života Senioru - Zariadenia pre seniorov a Domu sociálnych služieb Vrútky

Problematika seniorov je v našej spoločnosti čoraz nahľadavejšia. Aj v našom meste riešia mnohé rodiny problém, ako zabezpečiť starostlivosť o svojho príbuzného. Nie každá rodina si vie, alebo môže zabezpečiť starostlivosť o starého otca, či mamu vo vlastnej domácnosti. Občania mesta určite zaregistrovali, že je v našom meste vybudované nové zariadenie sociálnych služieb – Senior Vrútky, ktoré ponúka pomoc. Okrem základnej starostlivosti, vyplývajúcej zo zákona, ponúkame klientom ďalšie aktivity. Slúžia na podporu uchovania fyzických i psychických síl človeka, ako aj na aktívne využívanie voľného času. Obľúbené je spoločné čítanie kníh, či dennej tlače, vyrábanie drobných umeleckých predmetov z rôznych materiálov,

tréningy pamäti, ale aj spoločenské hry, či športové aktivity. Pre skvalitnenie života klientov a zachovanie ich sebestačnosti ponúkame využívanie stolovej lupy a prenosnej lupy pre slabozrakých, ako aj notebooku so špeciálnym hlasovým programom pre slabozrakých, či moderné terapeutické kreslá. Spolupracujeme aj s kňazmi rímsko-katolíckej cirkvi a evanjelickej cirkvi augsburského vyznania vo Vrútkach. Ako hovorí Ing. Brašeňová, riaditeľka zariadenia: „Nastávajúci rok 2015 kladie pred nás nové úlohy. Chceme poskytovať sociálne služby 8 klientom v špecializovanom zariadení, ktoré je určené pre klientov s ťažšími, predovšetkým psychickými poruchami. Ďalej potrebujeme upraviť vonkajší exteriér zariadenia a vybudovať v ňom letnú záhradu s chodníkom zdravia pre uchovanie, alebo aj zlepšenie fyzickej kondície našich klientov. Plánov do budúcnosti je teda viac, ako dosť...“

Text, foto: Mgr. I. Gallová, Bc. D.Chovancová

Pozdraviť klientov SENIORU prišiel aj primátor mesta Ing. Miroslav Mazúr. Mesiac úcty k starším tak spoločne oslávili 28. októbra 2014 pri zaujímavom programe. Pani Šupínová z Martina priniesla živé králiky, ktoré prekonávali rôzne prekážky a našich seniorov potešili aj žiaci zo ZUŠ F. Kafendu vo Vrútkach. Kuchárky zo SENIORU napiekli chutné koláče a vďaka patrí aj riaditeľke Ing. Denise Brašeňovej za skvelú organizáciu celého popoludnia.

-red-

ŠOLTÉSOVEJ MARTIN a vrútocká Hana Zelinová

Vážení spoluobčania, koncom septembra sa v susednom meste Martine uskutočnil 15. ročník podujatia na počesť významnej členky spolku Živena, spisovateľky a aktivistky za práva žien Eleny Maróthy-Šoltésovej – Šoltésovej Martin. Dňa 26. septembra som mal tú česť privítať vo Vrútkach pani

Magdu Vášáryovú, predsedníčku Ústredia Živeny – spolku slovenských žien,

s jej sprievodom. Prišla vzdať úctu našej rodáčke, významnej spisovateľke a čestnej občianke Vrútok Hane Zelinovej – navštívila jej pamätnú izbu a položila kyticu na jej hrob. Pani Vášáryová ma osobne pozvala prevziať 27. septembra v martinskom Slovenskom komornom divadle za mesto Vrútky Cenu E. M. Šoltésovej za celoživotný prínos pre ženskú literatúru Hane Zelinovej in memoriam. Cena jej bola udelená pri príležitosti 100. výročia narodenia a 10. výročia úmrtia. V Slovenskom komornom divadle okrem iného premietli hodnotný film o živote a tvorbe Hany Zelinovej. Mesto Vrútky sa pokúsi cez RTVS získať tento film na doplnenie informácií o spisovateľke pre návštevníkov Pamätnej izby Hany Zelinovej. S poľutovaním musím konštatovať, že na záverečnom programe Šoltésovej Martin sa v divadle zúčastnilo veľmi málo ľudí. Aký záujem je o Živenu v Martine a okolí? Ako ju pozdvihnúť? Pomoc prisľúbila aj pani Magda Vášáryová...

vľavo Cena pre H. Zelinovú in memoriam, vpravo primátor mesta s Magdou Vášáryovou v pamätnej izbe H. Zelinovej

Ing. Miroslav Mazúr
primátor mesta

November		RD	BD	ZVON
	Po			
	Ut			
	St			
	Št			
	Pi			
1	So			
2	Ne			
3	Po			Výkup papiera
4	Ut			
5	St			
6	Št			
7	Pi			
8	So			
9	Ne			
10	Po			
11	Ut			
12	St			
13	Št			
14	Pi			
15	So			
16	Ne			
17	Po			
18	Ut			
19	St			
20	Št			
21	Pi			
22	So			
23	Ne			
24	Po			
25	Ut			
26	St			
27	Št			
28	Pi			
29	So			
30	Ne			

HARMONOGRAM VÝVOZU SEPAR. ODPADU NA NOVEMBER 2014

Vážení občania,

v súčasnosti sa uskutočňuje verejná súťaž na zber komunálneho odpadu a jeho separovaných zložiek, preto naďalej nie je možné uverejniť harmonogram separovaného zberu na ďalšie mesiace.

Nový harmonogram zverejníme po podpísaní zmluvy na komunálny odpad po spracovaní nového harmonogramu na stránke mesta (www.vrutky.sk), ako aj v najbližšom čísle časopisu Vrútočan. Za porozumenie ďakujeme.

Ing. Dana Pozorčiaková
referát odpadového hospodárstva

- vývoz skla
- vývoz plastov

Ako sa rodila monografia Vrútok 1. časť Roky 1990 – 1997

Mesto Vrútky sa po osamostatnení od mesta Martina roku 1990 potrebovalo zviditeľniť na verejnosti a prezentovať svoju bohatú históriu prakticky vo všetkých oblastiach spoločenského života. Členovia mestského zastupiteľstva si zrejme uvedomili túto skutočnosť, a tak na svojom zasadnutí 30. 10. 1991 prijali v bode 10 „návrh na zostavenie účelovej publikácie o Vrútkach“. Návrh spracoval promovný historik Mgr. Richard Lacko. Poslanec Ing. Jozef Ramšík „podal návrh na ďalšieho historika, ktorý sa zaoberá históriou mesta Vrútky“. Poslankyňa Božena Blahušiaková „odporučila zainteresovať do práce viac odborníkov – historikov“. Poslanci mestského zastupiteľstva napokon súhlasili s vydaním publikácie a poverili primátora mesta a komisiu pre kultúru a vzdelávanie, aby pripravili postup realizácie.

V ďalších dvoch rokoch sa práce na publikácii nerealizovali a až 27. 10. 1993 primátor mesta Dr. J. Nagy informoval členov mestského zastupiteľstva o vydaní publikácie o meste pod gestorstvom Kultúrneho centra mesta Vrútok. Ani potom sa práce na realizácii publikácie nezačali.

O ďalšie tri roky Mestská rada Vrútok vo svojom uznesení z 3. 12. 1996 uložila „prednostovi mestského úradu

Ing. D. Ertlovi a predsedovi komisie vzdelávania a kultúry Mgr. V. Krátkemu predložiť mestskej rade návrh postupu pri spracovaní monografie mesta Vrútky“ – v termíne do 28. 2. 1997. V nadväznosti na tento bod uznesenia sa 23. 1. 1997 uskutočnilo osobné konzultáčne stretnutie primátora mesta Ing. Ľubomíra Bernáta a prednostu MsÚ Ing. Dušana Ertla s prof. PhDr. Jozefom Novákom, DrSc., a PhDr. Jánom Beňkom, DrSc., cieľom ktorého bolo získať základné informácie o koncepcii, členoch autorského kolektívu, harmonograme prác a o iných náležitostiach. Uvedení konzultanti sa kladne vyjadrili k predloženému návrhu koncepcie, k navrhovaným členom autorského kolektívu a návrh doplnili o ďalších členov. Za vedúceho autorského kolektívu odporučili Mgr. Richarda Lacka. Prednosta MsÚ listom z 22. 1. 1997 oslovil potenciálnych členov autorského kolektívu, z ktorých prevažná väčšina, ako sa neskôr ukázalo, považovala za česť, že boli oslovení a že sa môžu na pilotnom projekte publikácie o meste Vrútky podieľať.

Uznesením č. 2/97 z 25. 2. 1997 bolo schválené „vydanie publikácie o Vrútkach k 745. výročiu vzniku Vrútok“, ako aj redakčná rada na prípravu publikácie v zložení: primátor Ing. Ľ. Bernát, Ing. D. Ertl, Mgr. M. Bajnoková, Mgr. V. Krátky a B. Blahušiaková. Primátor mesta ako predseda redakčnej rady zvolal jej zasadnutie na 13. 3. 1997. Z nej vyplynulo: za zostavovateľa

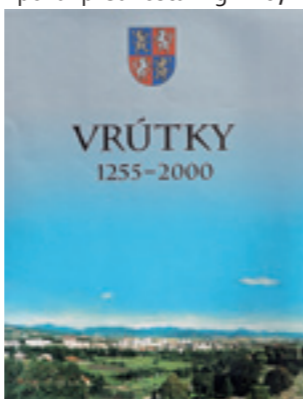
monografie na základe ponúknutého projektu bol ustanovený PhDr. Štefan Mruškovič, CSc. Monografia sa mala vydať k 745. výročiu prvej písomnej zmienky o meste Vrútky, a to v 3. štvrtroku roku 2000, ako ucelené reprezentatívne dielo s obsahovým zameraním podľa návrhu prvej alternatívy Dr. Mruškoviča.

Na zasadnutí redakčnej rady 12. 5. 1997 bolo schválené obsahové rozpracovanie monografie, návrh na rozsah jednotlivých častí a harmonogram postupu jej realizácie v rokoch 1997 – 2000. Ďalej sa dohodlo, že zmluvy s jednotlivými autormi bude uzatvárať MsÚ Vrútky po prerokovaní s Dr. Mruškovičom, ktorý spracoval pokyny na prípravu rukopisov do monografie pre jednotlivých autorov.

Od toho času sa začala rozvíjať intenzívna spolupráca medzi Dr. Mruškovičom a vrútockým mestským úradom. Úrad zastupoval prednosta Ing. Ertl, ktorý počas prác

na monografii pracoval ako jeden zo zostavovateľov, resp. ako autor či spoluautor, a to až do ukončenia redakčných prác roku 2000.

Dušan Ertl

Pätnásty október bol v našej MŠ na Ul. sv. Cyrila a Metoda neobyčajnou stredou. V jednej triede sa spolu s deťmi stretli aj rodičia, ktorým sa podarilo si v dnešnom uponáhľanom svete nájsť čas pre svoje ratolesti. Všetci pozorne počúvali prednášku Mgr. Šútovcovej o zdravej výžive. Prihovoril sa i primátor Ing. Mazúr a riaditeľka Mgr. Gajdošová. Detičky všetkým prítomným ukázali, čo sa učia o zelenine a ovocí a vystúpili aj v krátkom programe.

Aby sa rodičia presvedčili, ako chutne a zdravo sa stravujú ich ratolesti v našej MŠ, pani kuchárky im pripravili „z každého rožku trošku“. Rodičia mali možnosť ochutnať zeleninové a ovocné šaláty, rôzne druhy nátierok či sladkých

dobrot a ovocných štiav. Rodičia i naši hostia si pochutnávali na zdravej strave z našej kuchyne. V ďalšej triede mohli deti rodičom ukázať svoju šikovnosť pri výrobe strašidiel, netopierov či tekvičiek z papiera. Tvorivého ducha ukázali aj rodičia pri vyrezávaní tekvic, ktoré boli krásnymi svietiacimi dekoráciami. Ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili a samozrejme aj všetkým, ktorí sa na tomto úžasnom popoludní podieľali.

Kolektív MŠ

„Šarkaniáda“ patrí k farebnej jeseni a patrila aj našim deťom zo Školského klubu detí pri ZŠ H. Zelinovej vo Vrútkach. Na tradičnej a obľúbenej súťaži v púšťaní šarkanov sa zúčastnil rekordný počet detí. Šarkany boli prekrásne. Ten víťazný púšťal Marek Židek, žiak 1. A triedy.

Katarína Mejstříková, ZŠ Hany Zelinovej

PROJEKT „ZELINNOVA“ FINIŠUJE

Naplnenie projektu Inovácie vzdelávania v ZŠ Hany Zelinovej – ZELINNOVA, spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu Európskej únie, sa pomaly blíži k záveru. Počas dvoch rokov sa pedagógovia školy v rámci projektu vzdelávali, vzdelávajú a rozširujú si vedomosti z oblasti moderných metód edukácie. Vytvárajú vlastné didaktické materiály, napr. pracovné listy, interaktívne cvičenia, CD-ROM na výučbu geografie a veľa iných, ktoré podporujú čitateľskú gramotnosť, jazykové a informačno-komunikačné schopnosti žiakov.

V najbližšom čase budú pedagógovia pokračovať v aplikácii nových metód vzdelávania priamo na vyučovaní, čím

podporia rozvoj kľúčových kompetencií žiakov. Poslúžia im na to aj interaktívne tabule a projekory, ktorými sú vybavené takmer všetky triedy v škole, využívajú aj mobilnú mininotebookovú učebňu, digitálne jazykové laboratórium či ďalšie digitálne i klasické pomôcky, ktorých nákup bol financovaný z projektu.

Počas trvania projektu ZELINNOVA pedagógovia absolvovali vzdelávanie v dvanástich kurzoch a žiaci sa zúčastnili na viacerých exkurziách po Slovensku aj v zahraničí; ešte ich čakajú atraktívne exkurzie do Moravského krasu, Lednicko-valtického areálu, Viedne, Bratislavy, Nízkych Tatier, Kremnice a na Spišský hrad. Žiaci a

pedagógovia, ktorí mali možnosť navštíviť partnerskú školu v anglickom meste Exeter, spomínajú na týždeň naplnený nádhernými zážitkami a novými skúsenosťami v anglickom jazykovom prostredí.

Projekt ZELINNOVA prináša všetkým zúčastneným reformu do vzdelávania a kvalitu do života. Naplnením strategického cieľa projektu naša základná škola priamo prispieje k inovácii procesu základného vzdelávania pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti, čo je cieľom opatrenia, ktoré bolo definované vo výzve na predkladanie žiadostí o NFP.

**Mgr. Marianna Ruttkayová
ZŠ H. Zelinovej**

Zelenina chutne, zdravo a zaujímavo

Dňa 8. októbra 2014 sa v našej Materskej škole na Nábřežnej ulici vo Vrútkach konala milá a prospešná akcia pre rodičov a verejnosť pod názvom Týždeň zdravej výživy – ochutnávka našich jedál. Cieľom akcie bolo prispieť k zlepšeniu stravovacích návykov detí v predškolskom veku a ukázať rodičom a verejnosti možnosti na prípravu zdravej a zároveň príťažlivej stravy. Zdravé jedlá možno podávať v predškolskom zariadení, ale aj doma, a tak podporiť rozhodnutie zásadne zmeniť postoj k zdravej výžive detí a dospelých. Akcia bola zameraná aj na upevňovanie stravovacích návykov a rozvíjanie vedomostí detí predškolského veku o tom, že konzumácia zdravého jedla je nielen pre ich organizmus nevyhnutná, ale môže byť vďaka úprave príťažlivá a chuťovo zaujímavá. Pani kuchárky sa zamerali na prípravu ovocných a mliečnych dezertov, zeleninových príloh a šalátov, múčnikov s netradičnými, ale výživnými plnkami, ale pripravili aj chutné a zdravé jedlá, ktoré zvyčajne varia deťom v materskej škole.

Dobrotky boli nielen chutné, ale aj esteticky naservírované. Veľké poďakovanie patrí celému kolektívu materskej školy za vydarenú akciu.

**Anna Nagyová
riaditeľka MŠ na Nábřežnej**

Škôlkari dostali „bezpečné“ darčeky

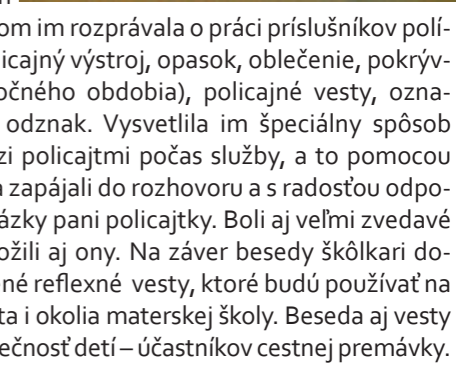
Koncom septembra predškôlari z materskej školy na Ul. M. R. Štefánika absolvovali zaujímavú a nevšednú besedu s názvom Polícia. Navštívila ich príslušníčka Mestskej polície vo Vrútkach

a pútavým spôsobom im rozprávala o práci príslušníkov polície. Ukázala im policajný výstroj, opasok, oblečenie, pokrývku hlavy (podľa ročného obdobia), policajné vesty, označenia či policajný odznak. Vysvetlila im špeciálny spôsob komunikácie medzi policajtmi počas služby, a to pomocou vysielaciek. Deti sa zapájali do rozhovoru a s radosťou odpovedali na rôzne otázky pani policajtky. Boli aj veľmi zvedavé a veľa otázok položili aj ony. Na záver besedy škôlkari dostali darčeky – zelené reflexné vesty, ktoré budú používať na vychádzky do mesta i okolia materskej školy. Beseda aj vesty by mali zvýšiť bezpečnosť detí – účastníkov cestnej premávky.

Začiatkom októbra deti z MŠ absolvovali zas jesenný športový deň. Športovo oblečené kráčali po chodníku smerom na vzdialené ihrisko,

kde sa akcia mala uskutočniť. Počas chôdze v dvojiciach si zopakovali dôležité pravidlá bezpečnosti chodcov v cestnej premávke. Na ihrisku ich v štyroch stanovištiach, kde sa postupne vystriedali, čakali úlohy a pohybové aktivity. Rozcvičku na rozohriatie zabezpečili triedne učiteľky, potom nasledovali športové disciplíny. Deti s radosťou súťažili, pričom dodržiavali zvolené pravidlá, spolupracovali navzájom a rešpektovali ostatných. Občerstvili sa čajom a na záver bolo vyhodnotenie, sladká odmena a zaslúžené medaily.

**Jana Kapustová
triedna učiteľka, ZŠ s MŠ na Ulici M. R. Štefánika vo Vrútkach**

PRIVÍTALI SME MALÝCH OBČANOV VRÚTOK

Jakub KURHAJEC
Eliška LUKÁČOVÁ
Tomáš HRABOVSKÝ
Nikole LAMOŠOVÁ
Aneta MUSILOVÁ
Viktória BAŠISTOVÁ
Viera MICHNOVÁ

POVEDALI SI ÁNO

Milan ZÁBORSKÝ Marcela FARKAŠOVÁ
Michal ŠVEC Radka MADAROVÁ
Anton KRÁLIK Alena JUROVATÁ

OPUSTILI NÁS

Vilma MARČEKOVÁ	80- ročná
Anna VAŇKOVÁ	63- ročná
Anna HALAMÍKOVÁ	55- ročná
Otília HNATOVÁ	82- ročná
Peter OLIVECKÝ	61- ročný
Libuša ŠKAPCOVÁ	88- ročná
Tibor GONDŽÁR	86- ročný

(Údaje poskytol referát evidencie obyvateľstva a matriky MsÚ – M. Blahová, I. Pepuchová.)

Novembrové zamyslenie

Vážení spoluobčania,

obdobie jesene a blížiacie sa zimy, keď sa príroda pripravuje na odpočinok, je pre nás časom na potrebné stíšenie a zamyslenie sa na tým, čím naplníme svoj život. V týchto novembrových dňoch sa častejšie ako inokedy zastavujeme pri hrobách našich drahých zosnulých a v tichej spomienke prežívame vďačnosť za to, čo pre nás v našom živote znamenali. Druhého novembra, v deň spomienky na našich zosnulých, sme sa stretli na našom vrútockom cintoríne pri požeňnaní nového pietneho miesta, na ktorom našim zosnulým zapálujeme sviece či kahance a k nebesiam vysielame tichú modlitbu. Pri posviacke, ktorú vykonali duchovní predstavitelia nášho mesta pán dekan rímskokatolíckej cirkvi Mons. Jozef Petráš a pán farár ECAV ThDr. Marián Krivuš, som si aj ja hlbšie uvedomil hodnotu ľudského života a jeho zmyslu.

Na fotografií vidno nové pietne miesto na vrútockom cintoríne. Kríž bol umiestnený v prednej časti, aby bol bližšie k ľuďom. O jeho vybudovanie sa zaslúžil na základe požiadavky farnosti rímskokatolíckej cirkvi vo Vrútkach primátor mesta Ing. Miroslav Mazúr.

Dovoľte mi, aby som sa s vami podelil s myšlienkou, ktorá ma vnútorne oslovila. Ponúkam koniec životného príbehu významného českého vedeckého pracovníka, fyzika a matematika – RNDr. Jiřího Mrázka (1923 – 1978), ktorý zomrel na nádorové ochorenie v Prahe. Často predtým komentoval v televízii kozmické lety a vesmírne objavy. S jeho inteligenciou prírodovedca je úzko spojená kresťanská životná múdrosť, ktorú zachytil do poznámok v posledných mesiacoch svojej pozemskej púte. Na nemocničnej posteli povedal svojmu priateľovi kňazovi: *Vieš, priateľ, ak chceme ísť s Kristom, musíme ísť jeho cestou celý život. Iba s ním prideme k Otcovi. Prišiel na to, že tú cestu musíme absolvovať aj s pádmi, aj s momentom Kalvárie, keď budeme úplne opustení... Kristus bol vyzlečený zo šiat. Aj ja musím byť postupne zo všetkého vyzlečený. Vyzlečený zo zaujímavej práce, vyzlečený zo všetkých ľudských vzťahov. Musím vrátiť všetko, čo mi bolo požičané. Dnes mi vypadol zub. Keď som nad ním rozjímal, uznal som, koľko dobrého mi urobil, kým som ho používal v ústach, ale všetci to prežijeme, všetci musíme ísť touto cestou. Naraz príde človek do situácie, že je mu úplne jedno, či je ponorený do vedeckých vzorcov, alebo do vlastných výkalov v posteli. To prvé, vzorce, znamená vedomie: Ja som niekto! Pozrite sa ľudia! Obdivujte ma! Ale to druhé je asi lepšie. Zrazu sa stávam vyzlečeným zo všetkého. Odovzdal som zlaté prstene: nejde o prstene, ide o to, že mi tak schudli ruky, hovorí ďalej Dr. Mrázek, že som prstene stratil, a tak vidím, že musím odovzdať všetko: aj svoju manželku, aj svoje deti, aj svoju vedeckú prácu, ktorú som mal v pláne dokončiť. Lebo Pán prišiel a povedal: A bude to inak! Koľko som sa tomu Božiemu plánu naprotirečil. A nakoniec – s vypätím posledných síl sa pokúšam povedať: Nech teda bude tak, ako to Ty chceš! Nech sa stane Tvoja vôľa!*

Na pohrebe kňaz čítal jeho prosbu: *Prosím ťa, povedz ľuďom, nech vedia, že ten Veľký, Neznámy, ktorého som tušil na dne každého vedeckého poznania, nebol len pojmom alebo fyzikálnou veličinou, ale je to Niekto s veľkým N. Došiel som až na hranicu poznania, kde sa prírodovedecký výskum končí a začína sa viera!*

Aj tento životný príbeh je pre nás pozvaním hľadať opravdivé hodnoty života, ktoré sú ukryté v tom, čo sme urobili z lásky pre tých druhých. Tak ako to urobil Ten, ktorého križom ľudia značia hroby.

**Ing. Miroslav Mazúr
primátor mesta**

Uvítanie najmenších občanov Vrútok

V sobotu 25. októbra 2014 privítal primátor mesta Ing. Miroslav Mazúr deti, ktoré sa narodili v uplynulých dňoch. Do Sobášnej siene MsÚ vo Vrútkach prišlo v spoločnosti svojich rodičov a príbuzných 12 detí. Želáme im veľa zdravia, šťastia a lásky! -red-

Na slovíčko so Zuzanou Horníkovou, autorkou novej publikácie Vrútky za čias monarchie

Počas tohtoročných Dní mesta Vrútky bola slávnostne predstavená vrútockej verejnosti výnimočná publikácia o Vrútkach. Jej autorkou je Zuzana Horníková, ktorá ju s primátorom mesta Ing. Miroslavom Mazúrom uviedla 19. septembra 2014 do života.

Zuzana Horníková počas autogramiády v predajni Walden

* V knihe Vrútky za čias monarchie ste otvorili truhličku s dobovými pohľadnicami. Ukázali naše mesto od čias na konci 19. storočia až po zánik monarchie. Prečo ste si vybrali práve pohľadnice Vrútok?

Zaujímam sa o históriu celého regiónu Turca. Vrútkam som venovala prvenstvo. Už v prvej kapitole knihy som ich nazvala "Bránou Turca". Môj fotograf plavil sa po prúde Váhu na drevenej plti. Vrútky boli prvým miestom, ktoré na svojich potulkách poznávanie uhorskej zeme navštívil. A tak som to cítila aj ja. Oslovila ma história zrodu mesta. S príchodom železnice sa v živote zemianskych Vrútok veľa zmenilo. Každým rokom rástlo, budovalo sa. Práve z tohto obdobia sa zachovalo množstvo obrazovej dokumentácie. Bolo by veľkou škodou neukázať v archívoch driemajúce pohľadnice obyvateľom. Patria im. Sú dedičstvom zachovaným po ich predkoch.

* Knihou nás sprevádza fotograf a opisuje zákutia vrútockého chotára, atmosféru v meste a v jeho uličkách. Čo vás viedlo k tomu, že sa stal sprievodcom práve fotograf?

Kto iný mohol v minulosti lepšie vidieť mesto ako fotograf? S ťažkým fotografickým prístrojom na pleci túlal sa ulicami. Mal čas a umelecké čítanie. Pristavil sa pri každej jednej budove, venoval jej náležitú pozornosť. Na svojich potulkách sledoval atmosféru života ľudí. Prechádzal sa chotárom, hľadal stále nové a nové námety.

Zvečnil viditeľné zmeny napredovania mesta. Zachoval ich v podobe pohľadníc. Bez nich by sa ťažko dalo ukázať, ako v skutočnosti vyzerali Vrútky za čias Rakúsko-Uhorska. Preto som na prechádzku po Vrútkach pozvala práve fotografa...

* Napísanie a následne vydanie knihy nie je asi jednoduchou a krátkou záležitosťou. Aký čas ste museli prejsť vy, kým kniha uzrela svetlo sveta?

Príprava knihy je záležitosť, ktorá si vyžaduje trpezlivosť a dlhé hodiny práce. Výsledný efekt by mal byť dokonalý. Spokojnosť nielen na strane autora, ale aj čitateľa, ktorý ju dostane do rúk. Bolo potrebné zhromaždiť materiály, vhodne ich zatriediť, pripojiť zaujímavé texty. To všetko boli mesiace práce, stretnutia s ľuďmi, ktorí sa na jej zrode podieľali. Desať mesiacov trvalo, kým kniha uzrela svetlo života v podobe, akú má dnes.

* Je to vaša prvá kniha a práca na nej sa vám určite vryla do pamäti. Ste nielen autorkou textu, ale podieľali ste

sa aj na výbere pohľadníc. Ktorá rola vám sedí viac – rola spisovateľky alebo "bádateľky" v knižničných archívoch.

Kniha mi priniesla do života mnoho pozitívnych zmien. Spolu s nimi aj nezabudnuteľné zážitky, momenty a situácie. Pri jej písaní stretla som sa so zaujímavými ľuďmi, ktorým vďačím za veľa. Zakaždým, čo v nej budem s odstupom času listovať, si spomeniem na čas jej zrodu. V pamäti ostane navždy a nielen preto, že je prvá. Nad tým, ktorá z rolí mi sedí viac, sa nezamýšľam. Prelínajú sa navzájom. Keď sa mi do ruky dostala vyše sto-ročná pohľadnica a ja som zacítila čaro, ktoré

v sebe ukrývala, mala som potrebu podeliť sa a vyzdvihnúť jedinečnú atmosféru. Rozmýšľala som dlho ako upútať čitateľa. Do detailov prezriete každú jednu a nájsť v nej niečo zvláštne. Najdôležitejšie pre mňa bolo nielen čosi objaviť, ale aj zaujímavo to podať ďalej.

* Opäť sa vrátme k truhličke. Pomyselnú truhličku ste v poslednej kapitole zavreli. Píšete však, že nie na dlhý čas. Čo teda môžu čitatelia v krátkej budúcnosti očakávať? Na čo sa môžu tešiť?

Do svojej prvej knihy venovanej pohľadom na Vrútky v časoch Rakúsko-Uhorska som nezačlenila bohatú paletu pohľadníc rozvíjajúcej sa železnice. Bolo by mi ctou pokračovať v načatom a vdýchnuť život pohľadniciam venovaným práve jej. S príchodom železnice nastal rozvoj mesta. Myslím, že si zaslúži pripomenúť sa a upozorniť tak na seba. Neskôr už moja cesta povedie ďalej za poznávaním ďalších krás Turca. Verím, že sa mi to podarí a obohatím nielen seba, ale aj svojich priaznivcov a čitateľov. -red-

Zuzana Horníková, rodáčka zo Sklabíne, vyštudovala muzeológiu a kultúrne dedičstvo na Fakulte humanitných vied UMB v Banskej Bystrici. Vo voľnom čase sa venuje regionálnej histórii a zberateľskej činnosti. Autorka knihy Vrútky za čias monarchie (2014).

hudobná skupina

Duo Jamaha

Ozefa Omáčkech

Duo Jamaha a Ozefa Omáčkech
Vás pozývajú na hudobno-zábavný program
Miesto: KINO 1. MÁJ VRÚTKY
Kedy: 13. 11. 2014 o 18,00 h Vstupné: 6 €

PREDPREDAJ: PONDelok - PIATOK 13.00-17.00
CESTOVNÁ AGENTURA FA3TOUR, UL. 1 ČSL. BRIGÁDY 5499 VRÚTKY
(PEŠIA ZÓNA V BUDOVE SKL NA PRÍZEMÍ VEDCA PREDAJNE SKL ELEKTRO)
TEL: 0915 259290 A 0434283233. FA3TOUR@FA3TOUR.SK

www.duojamaha.sk -inzercia-

Prvé námestie vo Vrútkach – Námestie S. Zachara

Na základe návrhu Miestneho odboru Matice slovenskej vo Valči a vo Vrútkach, ako aj komisie kultúry a školstva pri MsZ vo Vrútkach vrútockí poslanci mestského zastupiteľstva uznesením č. 149/2014 VZN o určení názvov ulíc a iných verejných priestranstiev vo Vrútkach dňa 14. októbra 2014 **jednomyselne schválili pomenovanie prvého vrútockého námestia po staviteľovi Stanislavovi Zacharovi. Ako Námestie S. Zachara** bol pomenovaný priestor medzi rímskokatolíckym kostolom a mestským úradom až k nábrežiu Turca – zahŕňa teda rímskokatolícky Kostol sv. Jána Krstiteľa, Rímskokatolícky farský úrad Vrútky, Katolícky kultúrny dom a Mestský úrad Vrútky.

Slávnostný akt pomenovania sa uskutočnil v nedeľu 26. októbra 2014 v rímskokatolíckom kostole. O 9 hod. odzneli príhovory hostí: **Jozef Šimonovič**, herec, recitátor a prvý podpredseda Matice slovenskej, oslavnou básňou otvoril slávnosť pri príležitosti 145. výročia narodenia staviteľa Stanislava Zachara.

Slávnostnú svätú omšu celebroval dekan rímskokatolíckej farnosti **Mons. Jozef Petráš**. Bola obetovaná za Stanislava Zachara a účinkoval v nej aj matičiarsky

spevokol Valčan. Prihovoril sa aj starosta Valče **Ing. Štefana Paľa** a členka Literárneho klubu Mateja Zaťka **Mária Bičanová** priblížila život a dielo Stanislava Zachara počas pôsobenia vo Vrútkach. Na slávnosti sa zúčastnil aj **ThDr. Marián Krivuš**, vrútocký farár evanjelickej cirkvi a. v.

V závere poďakoval primátor mesta **Ing. Miroslav Mazúr** všetkým, ktorí sa pričínili o dôstojný priebeh slávnosti pomenovania námestia. Účastníci slávnosti sa po sv. omši odobrali na vrútocký cintorín, kde položili kytice na rodinnú hrobku, v ktorej je Stanislav Zachar pochovaný. Jozef Šimonovič pripomenul dielo Stanislava Zachara i jeho úsilie pri realizácii stavby druhej budovy Matice slovenskej v Martine. Aj tu program obohatil spevácky zbor z Valče. Modlitbou a požehnaním Mons. Jozef Petráš ukončil slávnosť 145. výročia narodenia staviteľa Stanislava Zachara a pomenovania historicky prvého námestia vo Vrútkach. Na slávnosti sa zúčastnil veľký počet hostí. Prítomní s nadšením prijali pomenovanie námestia po Stanislavovi Zacharovi.

V budúcnosti sa plánuje umiestniť busta staviteľa v priestore nového námestia.

Božena Blahušiaková
Foto: S. Laurinčík

matičiarsky spevokol Valčan

Božena Blahušiaková, Peter Kašuba, Ján Ločan a Jozef Šimonovič

Jozef Petráš, Marián Krivuš a Miroslav Mazúr

Pri hrobe Stanislava Zachara

Zemianske Vrútky, ale už bez zemanov

Zaujmal ma článok z histórie Vrútok od Zory Mintalovej Zuberbovej, ktorý hovorí o tom, ako Vrútky žili v minulosti. Autorka pripomína Hanu Zelinovú, ako vo svojom diele Alžbetin dvor zdôrazňuje hrdosť vrútockých zemanov na svoj pôvod. Hana Zelinová ich včlenila do významného celku turčianskeho zemianstva, ktoré zohralo v histórii Turca dôležitú úlohu. Pani Zelinová zdôrazňuje, že kráľ Belo IV. svojich verných služobníkov odmeňoval donáciami, povýšil ich medzi kráľovských jobagiónov – neskôr zemanov – a z kráľovskej pôdy im vydal určité čiastky. Tie donácie, dary, boli odmenou za to, že títo Vrútočania strážili a udržiavali cestu do Turca od Žiliny cez Strečniansky priesmyk. Prečo sa títo nižší šľachtici nazývali zemanovia? Asi preto, že vlastnili zeme. Nuž a vlastniť zem znamenalo na zemi pracovať a brať z nej úžitok a živobytie pre seba, ale aj pre druhých vo svojom okolí. Pani Zelinová vo svojom diele Alžbetin dvor spomína aj to, ako sa títo zemanovia bránili výstavbe železnice, lebo vedeli že železnica im zaberie pôdu. To je dôkaz, že si tú zem veľmi vážili. Pritom zem sa vždy dedila z pokolenia na pokolenie – z otca na syna a tak postupne. Medzi prvými zemanmi sa spomínajú Starkovci, Pavlovci, Mikulášovci a ich prí-

buzní zvaní Dechk, Witk, Bench, Bogomel. Pre vrútockých zemanov bola vypracovaná Základná donačná listina. Okolo roku 1560 sa uvádzali mená týchto zemanov: Blažej Nedecký, Juraj Gazda, Martin a Mikuláš Dankovci, Mikuláš a Peter Matušovičovci, bratia Miklianovci, Ján Korda, bratia Sekerovci. Vrútockí zemanovia mali svoj erb. V 17. storočí boli v Dolných a Horných Vrútkach štyri kúrie. V 19. storočí sa uvádzajú mená 64 zemianskych rodín. Nuž a ktoré mená sú známe aj po roku 1900? Sú to Kordovci, Sucháčovci, Lamošovci, Badovci, Sekerkovci, Ruttakayovci.

Čo prinieslo do Vrútok 20. storočie a ako sa začalo 21. storočie? Názov zeman sa postupne vytratil, prišla doba, keď zemanovia začali nazývať zbohatlíkmi a kulakmi. Naraz sa stali triednymi nepriateľmi. Zabudlo sa, že z poľnohospodárstva žila polovica národa. Skúsenosti prechádzali z otca na syna, a tak to pokračovalo. Skúsenosti sa odovzdávali aj medzi susedmi a v čase žatvy si aj vzájomne pomáhali. Potom sa násilne zakladali spoločné družstvá, povinne gazdovia odovzdávali štátu úrodu, tzv. kontigenty... Nastalo spriemyselnovanie a postupne sa ľudia odpúťovali od pôdy. V družstve ostal pracovať otec, syn sa však už k pôde nehlásil. Na Vrútkach Jednotné roľ-

nicke družstvo fungovalo dobre. Neskôr sa zmenilo na Štátne majetky, tie pričlenili pod správu Sučian a nakoniec skrachovali. Za vrútockými kasárňami sídlilo družstvo, tam sa do roka odchovalo aj 200 ošípaných, chovali sa ovce a kravy. Krmivo pre zvieratá sa dopestovalo a život išiel. Kým bolo súkromné hospodárstvo, na Dolných Vrútkach sa chovalo aj 60 kráv. Ráno ich pastier vyhnal na pašu, podvečer dohnal domov. Z histórie je známe aj to, že kráľ rozhodol, či pod Minčolom budú pásť ovce Vrútočania, alebo Priekopčania. Dnes by s kráľom nemuseli ísť pod hole, lebo trávy, ktorá sa vôbec nevyužíva, je dosť aj blízko mesta. Za Turcom, čo sa ja pamätám, gazdovalo aspoň pätnásť gazdov. Teraz je tam nevyužitá zem, na ktorej rastie burina. Na Vrútkach sa chovalo okolo 15 koní, ktoré sa používali pri obrábaní pôdy – teraz stačí jeden a aj ten je nevyužitý.

Je to zložitý problém. Mladí ľudia sa od poľnohospodárstva odpúťali a vládni činitelia nevedia, ako pomôcť oživiť poľnohospodárstvo, a tak aj znížiť nezamestnanosť. Zo 14 kandidátov na prezidenta v predvolebnej kampani jediný MUDr. Viľam Fischer povedal, že kedysi južné Slovensko užívalo celé Slovensko. V našich krajoch sme dopestovali zas zemiaky pre celé Slovensko. Prednedávnom som jedol zemiaky z Egypta, predtým niekoľko týždňov z Francúzska.

Dnes podľa štatistiky poľnohospodárske výrobky zo Slovenska tvoria 40 % potravín v obchodoch, 60 % sa dováža z cudziny. Historická publikácia Z ľudovej kultúry Turca, ktorej spolupracovníčkou bola Zora Mintalová Zuberbová, obsahuje časť autora Jána Danu, ktorá sa venuje poľnohospodárstvu, a v nej sa píše, ako sa v Turci ľudia tešili zo žatvy, ako si pomáhali a ako to zvyšovalo ich životnú úroveň.

V novej publikácii autorky Zuzany Horníkovej a Igora Dobrovoľného Vrútky za čias monarchie sa tiež spomínajú Vrútky Dolné aj Horné. Staré fotografie ich dokumentujú. Autorka vníma atmosféru vidieka v jemnom spolunažívaní s prírodou. V pomalom tempe každodenných prác tu život plynul na poliach a lúkach od skorého rána do neskorého večera. Svoje si nazývali vrútockí zemanovia, deň za dňom plynul. Hlavnú obživu poskytovalo aj včelárstvo, pestovanie ovocia, ako aj chov zvierat. Nuž ako na začiatku 21. storočia? Zemanovia sa už nevrátia... Družstvá tiež nie. Čia je pôda, na ktorej rastie burina? Kto má obrobiť ladom ležiacu pôdu? Veď ju niekto vlastní! Treba sa o ňu starať hoc aj pod pokutou! Nezamestnanosť je vysoká... A mohli by sme jesť svoje zemiaky...

Róbert Zacharides

Foto: Z. Horníková
Vrútky za čias monarchie

koniec 19. storočia

Vážení kolega, pán poslanec Kurhajec,

Ďakujeme za Tvoj článok vo Vrútočane. Utvrdil nás len v tom (dovoľujem si odpovedať aj za poslancov, ktorí sa zdržali hlasovania), že sme vo veci, z ktorej nás obviňuješ, konali správne. Presvedčili nás o tom i nasledujúce dni, keď sa konečne aj na Tvoj podnet začalo sedieť, rozprávať o veci a k veci a hlavne konať. To znamená, že bez nášho „zdržania sa“ a požiadavky na fakty a argumenty by takýto scenár nikdy nevznikol. Ale prečo toto až potom, keď nám už pomaly tiekli do topánok a museli sme schvaľovať „pod tlakom“. Nemuseli a nehlasovali „za“ tí, ktorí podľa všetkých pravidiel chceli mať podklady k svojmu rozhodnutiu. Nedali ich im však práve tí, ktorí vznik spoločnej školy obhajovali a obhajujú. To je veľa práce, však? Ale bez nej to nejde. Práca, ktorá sa mala vykonávať už od schválenia uznesenia týmto zastupiteľstvom, že by scenár vzniku spoločnej školy pod mestom Vrútky mohol prichádzať do úvahy. Takto sme sa aj rozchádzali a takto sme to sľúbili aj zástupcom gymnázia, ktorí túto myšlienku prišli podporiť. Emócie skončili a tí, čo mali konať, neurobili nič. Prvýkrát sa stretnutie na úrovni vedenia škôl konalo 1. 7. 2014 až na margo veľkej urazenosti až poníženia „Vás za“ a vedúcej odboru školstva našim „zdržaním sa“ a komentárom na webe o spôsobe zvolania neplánovaného zastupiteľstva na stránke Občania Vrútok. Neskoro. Nie?? Ale my máme radosť, že na náš podnet sa vôbec konalo a veci sme my pohli dopredu v prospech všetkých. Snáď prídu na rad miesto osočovania, výziev a opovrhnutia kolegami reálne argumenty, ktoré budeme môcť zvažovať a múdro rozhodnúť otvorene na rovinu a spoločne. Osočovaním ani vyhrážkami, pán poslanec, a dokonca viceprimátor, pravdu nepretromfneš a ani potrebné politické body nezískaš. Týmto mnohé prešľapy tohto parlamentu nezmierniš. Naopak, vyhrcoješ veci tam, kam nikto z nás nesmeruje. Sme našťastie nie Tvoji „poskokovia“, ktorí musia skákať, ako ty pískaš, hoci by si rád. Sme volení zástupcovia občanov, načo si už Ty dávno zabudol. Rozhodujeme o mnohých dôležitých veciach života nášho mesta a k tomu patrí naše poznanie kladov a záporov, názorov za a proti. Potom k tomu pristupuje náš um a naše svedomie bez strachu byť za alebo proti podľa toho, ako sme daný podnet vyhodnotili. K tomu máme na pomoc inštitúty zo zákona, ktoré nám pri našom rozhodnutí majú zabezpečiť dostatok informácií a predstrieť názor. Keď však na tejto úrovni ako v tomto prípade neexistuje žiadny relevantný názor mestského úradu a názory vedúcej odboru, jej podriadenej a primátora mesta nie sú jednotné, lebo sami nevedia..., tak si myslíme, že sme boli povinní dať výrok „zdržiavame sa“, aby sme dali cestu rokovaniu a hľadaniu cesty. To sme aj urobili. A sme presvedčení o pozitívach tohto kroku. A tie sa napokon naplnili, čo je podstatné!

Ešte osobný dodatok od Ing. Kerdíka: Ak si čakal odpoveď v Tvojom duchu, tak si čakal márne. Tak hlboko ani klesnúť neviem. Negatívne opisovať názorovo otvorených ľudí, trebárs aj kolegov, je Tvoja cesta. Rovnako ako pre štyri rokmi si urobil to isté. Vtedy si „zakázal“, aby vyšiel časopis Vrútočan, kým Kerdík neprepiše časť svojho článku, lebo píše, že sme nesplnili všetko, čo sme občanom sľúbili, a ako Vy ostatní k tomu prídete. Asi to bol dobrý ťah, lebo mňa nezvolili a Teba áno. Teda moja kritika by Ti asi uškodila. Tento rok si zaútočil priamo. Teda podpásovku (pospájaním nespojiteľného, ale dobre to vyzerať?!), samozrejme, ale priamo na mňa. Dobré – prijímam. Jedno však vedz. Budem sa uchádzať o hlasy od občanov nášho mesta pod svojím presvedčením, že samospráva patrí občanom. Nie primátorovi, nie poslancovi, nie úradníkom. Všetci sú zriadení zo zákona ako výkonná zložka pre naplnenie vôle občanov na prospech ich mesta ako súčasť samosprávy obce. To bude môj záväzok voči občanom. Bez ohľadu na to, či budeš vyťahovať takéto zbrane, aby si umlčal pravdu. Lebo s ľuďmi, ktorí majú svoju hlavu na krku a chcú sa presadiť svojimi schopnosťami a argumentáciou sa Tebe/Vám žije ťažko. Verím zároveň, že práve takých vstúpi do novej samosprávy omnoho viac a začneme vo Vrútkach riešiť veci argumentmi a pre múdre rozhodnutia v prospech nás všetkých a nebudeme nálepkovať osočovaním každého, kto si dovoľí povedať v našom meste svoj názor a pravdu nahlas! A ešte odpoveď na Tvoju otázku, ako by som riadil toto mesto: Daj mi hlas a uvidíš!

Ing. Ľubomír Kerdík

Tento článok bol uverejnený na základe interpelácie od Ing. Ľubomíra Kerdíka, ktorý interpeloval primátora mesta.

Ing. Miroslav Mazúr dal na októbrovom zasadnutí MsZ prísľub o jeho uverejnení.

Osobnosti druhej svetovej vojny

Publikácia od vrútockej rodáčky Zuzany Ďanovskej (rod. Ertlovej) opisuje životné osudy 52 osobností II. svetovej vojny. Sú v nej zahrnuté nemecké, sovietske, britské, francúzske, talianske, americké, české a slovenské osobnosti, ktoré významne - či pozitívne, alebo negatívne - zasiahli do najväčšieho vojnového konfliktu v dejinách ľudstva. Kniha je skvelým doplnkom pre milovníkov histórie II. svetovej vojny. Popisy a osudy osobností ako sú Rommel, Stalin, Chamberlain, Beneš, Goebbels, de Gaulle, Rokossovskij, Mussolini, Saint-Exupéry, Winton, Eisenhower, Gabčík alebo Anna Franková môžu poslúžiť ako podkladový materiál najmä pre študentov stredných škôl. Knihu si môžete zakúpiť na www.martinus.sk alebo www.pantarhei.sk.

Mgr. Juraj Gorilák

Reakcia na vyššie uvedený článok

V krátkosti p. poslanec Kerdík, reagujem na tvoj článok. K prvej časti sa nebudem vyjadrovať a k tvojmu osobnému dodatku p. poslanec Kerdík, sa opätovne nebudem vyjadrovať, lebo to nie je môj štýl, ako by si mi to chcel podsunúť.

Len krátky dovetok: *Môj článok v časopise Vrútočan vyšiel vďaka Tebe, ako reakcia tvojho príspevku na facebooku a pokiaľ verejne vyhlasuješ, že si tu kvôli občanom a rozumom uvažuješ a rozmýšľaš aj za ostatných, tak skutočne rozmýšľam, či môžem sedieť za jedným stolom s tebou.*

A na záver ťa chcem požiadať, aby si svoju volebnú kampaň viedol tiež s rozumom a hlavne neohováral a nekydal špinu na nás ostatných. Možno dokážeš ovplyvniť občanov Vrútok a budeš primátorom tohto „hrozného mesta“.

Aj napriek tomu ti želim veľa šťastia vo voľbách, ale odo mňa hlas nedostaneš!

František Kurhajec

Stalo sa už tradíciou, že na začiatku jesene sa viac hovorí o senioroch, veď október je mesiacom úcty k starším. A veru vo Vrútkach sa na tento sviatok nezabúda...

Aj tento rok primátor mesta Ing. Miroslav Mazúr myslel na seniorov. Pri príležitosti mesiaca úcty k starším usporiadalo mesto Vrútky v Kine 1. máj koncert. V programe vystúpili Otto Weiter, Andrea Fischerová a Marine Brothers. Ako vidno z fotografií, v plnej

kinosále vládla skvelá nálada. Popri hudobno-zábavnom programe boli vyžrebované aj ceny tom-

boly, a tak niektorí šťastlivci odišli domov s výhrou. Koncert aj tombola boli príjemným sprestrením nedeľného popoludnia vrútockých seniorov.

-red-

Na žiadosť Ing. Ertla uverejňujeme článok v plnom znení. Úprava z októbrového vydania Vrútočana bola dohodnutá na spoločnom sedení za účasti primátora mesta, redaktorky, p. Zacharidesa a p. Blahušiakovej, za prítomnosti Ing. Ertla. V komentári z predchádzajúceho čísla som vysvetlila a zdôvodnila nepresné údaje s ospravedlnením. Bolo by žiadúce, aby sa takýmito článkami v budúcnosti redakčná rada nezaoberala.

Božena Blahušiaková

Budú mať Vrútky námestie?

Táto otázka sa prvýkrát objavila na verejnosti v roku 1998, teda pred 16 rokmi. Vtedy v časopise Vrútočan č. 7/2008 som ako vtedajší prednosta MsÚ vo Vrútkach v zamyslení Názor súčasnika otvoril túto problematiku. Dospel som k názoru, že Vrútky s vtedajšími 67 ulicami, z ktorých som 45 opísal v článkoch Po vrútockých uliciach, v najdlhšom seriáli v histórii časopisu, nemajú ani jedno námestie. Po dôkladnom prieskume intravilánu som si vytypoval na pomenovanie námestím voľné priestranstvo medzi mestským úradom, katolíckym kostolom a Katolíckym kultúrnym domom, aj napriek tomu, že toto priestranstvo nespĺňa do bodky definíciu námestia. Napriek tomu som navrhol pomenovať priestranstvo námestím. Pomenovať námestie, aby vystihovalo atmosféru priestoru, nebol problém. Veď všetky budovy, ktoré ho ohraničujú, sú dielom Stanislava Zachara, ktorých bol realizátorom a niektorých aj projektantom. Odporučil som preto námestie pomenovať po Stanislavovi Zacharovi – Námestím Stanislava Zachara. Na tento návrh reagoval pán farár Vít Tužinský v časopise Svetlo pravdy č. 8 z roku 1998. Požiadal mestské zastupiteľstvo, „aby od tohto zámeru upustilo“. Svoju požiadavku odôvodňoval tým, že „spomenutý pozemok bol až do roku 1926 farský“. Farnosť v tom čase urobila gesto a pozemok o výmere 12 139 štvorcových metrov... darovala politickej obci Vrútky za podmienky, že „darovaný pozemok má byť pomenovaný Námestie rímskokatolíckeho kostola“. Tento návrh podporila aj vtedajšia riaditeľka Kultúrneho centra Božena Blahušiaková v časopise Vrútočan č. 9 z roku 1998 s tým, že „historická pravda by mala byť nemenná“, čiže námestie by malo byť pomenované ako Námestie rímskokatolíckeho kostola. Obidva protichodné názory boli predložené na rokovanie mestskému zastupiteľstvu, ktoré rozhodlo, že sa ponechá nezmenený stav a námestie nebude pomenované. Na moje a určite nielen moje prekvapenie sa v časopise Vrútočan č. 9 z roku 2014, teda po 16 rokoch, objavil článok k dotknutej problematike, ktorého autorka je poslankyňa Mestského zastupiteľstva Vrútky Božena Blahušiaková. V ňom uvádza, prezentujúc vraj názor komisie kultúry a školstva, že „komisia sa po dlhej diskusii dohodla pomenovať námestie pred rímskokatolíckym kostolom staviteľovým menom“. Už sa netreba držať historickej pravdy, ako sama uvádza v článku uvedenom vo Vrútočane č. 9 z roku 1998?

Možno zmenu názoru vyvolali vonkajšie objektívne skutočnosti, v tomto období napríklad blížiac sa voľby, alebo rôzne subjektívne pocity. Či je to jedno, alebo druhé, je trápne považovať cudziu myšlienku za svoju, aj keď v posledných rokoch sa mi to stáva čoraz častejšie zo strany rôznych vrútockých „publicistov“. V článku v jeho biografickej časti sú uvedené mnohé nepresnosti. Napríklad evanjelický kostol nestaval Stanislav Zachar, ale staviteľ Ján Cajkan z Banskej Štiavnice, ktorý bol aj jeho projektantom. Taktiež informácia, že Zacharova vila sa nachádza na Kafendovej ulici je zavádzajúca, pretože v skutočnosti sa nachádza na Ulici sv. Cyrila a Metoda. No a skutočným „nepodarkom“ v článku je tvrdenie, že Stanislav Zachar je čestným občanom Vrútok. Stanislav Zachar nikdy nebol a nie je čestným občanom Vrútok. Je čestným občanom rodnej obce Valče. Treba veriť, že autorka článku uvedie vec na správnu mieru v časopise Vrútočan. Ďalším problematickým rozhodnutím komisie je „návrh na zrušenie Mlynskej ulice, ktorá už nespĺňa funkciu ulice“. Neviem, v čom podľa komisie táto ulica nespĺňa svoju funkciu, ale treba povedať, že názov ulice je názvom historickým, ako napr. Matušovičovský rad, Čachovský rad, ulice Dolných Vrútok a mnohé iné, ktoré patria v názvosloví vrútockých ulíc k zlatému fondu. Zrazu komisia a určite navrhovateľka z jej členov navrhne ju zrušiť. Je to neúcta k histórii mesta, neúcta k práci predošlých generácií a arogancia, nad ktorou zostáva rozum stáť! Zrušme potom aj ulice Dolných Vrútok, ktoré sú tiež krátke a úzke, podľa komisie teda neplnia funkciu ulice. Je nepochopiteľné, ako takéto články dezorientujúce občanov môžu vyjsť. Čo na to redakčná rada? Prešiel článok redakčnou radou? Prešiel, musel prejsť, keďže v redakčnej rade sú aj členovia komisie kultúry a školstva. Nestalo by za to doplniť redakčnú radu, aby v nej boli odborníci, ktorí by zamedzili vydávaniu podobných článkov?

Ešte poznámka k Stanislavovi Zacharovi. K výročiu narodenia v jeho rodnej obci Valči zorganizovala skupina vrútockých občanov (M. Skalický, L. Bernát, D. Ertl) v spolupráci s obcou Valča odborný seminár o živote a diele Stanislava Zachara. Predtým položili kyticu kvetov na jeho hrob vo Vrútkach. Teda nič nové, čo má Miestny odbor Matice slovenskej vo Vrútkach zaradené medzi hlavné programové body. Napĺňa sa tým heslo, že všetko na svete už bolo vymyslené, len sa to po čase opakuje.

Dušan Ertl

Tento článok bol uverejnený na základe interpelácie od Ing. Ľubomíra Kerdíka, ktorý interpeloval primátora mesta. Ing. Miroslav Mazúr dal na októbrovom zasadnutí MsZ prísľub o jeho uverejnení.

Keď na Dušičky...																	
	úprava okraja škaniny obšítim	2	začiatok dňa	Arab News Agency (skr.)	rímska šestka	vyrobená z alpy		okruh bežeckej dráhy	stratilo listie, opáchlo	smola (hovor.)	investičný kupón (skr.)	1	záhradný domček, flagória				
	odstránenie chyby, korektúra						stará bodná zbraň, ošten										
	chránil, hájil						piekol na povrchu kočový pastier										
	odkvapová rúra				tírstie (nár.) opasok						skratka stredy sorta hrozna						
	orgán sluchu			pôrod, po česky leukocyt (skr.)						tamtá (hovor.) abtesia (zn.)							
	lebo (bás.)		sopečná vyvrenina plemená				mladšia doba železná										
	osoba, ktorej je určená zásielka							zväzok raždia					rastlina rodiaca hrozno				
	EČV Žiliny oplani							poľovačka									
	preš, tlakostroj										orgány zraku						
	opláchni, obmy											Antonov ženské meno (26.7.)					
	osobné zámeno							austrálsky medvedík				približne					
	365 dní											nula ploché plávajúce					
	domáce meno Izidora			nemecký súhlas	prístroj	veľká vínená šaška	taliánske mužské meno	zvyšky stromov bodavý hmaz					zožal, pokosil				
	kobra indická zápal sliznice					prepadnutie orgánu (lek.)											
	klobúk (hovor.)					trik, úskok ihličnatá drevína						keď, akže na oné miesto					
	japonská zberačka ustríc			metropola Grécka povzdych							osobné zámeno zábava						
	na tomto mieste			kus tvrdej hlíny značka striebra							odpor, odklivosť kopaf, po maďarsky						
	citoslovcie radosti						tárávi ľudia (expr.)										
	veslárske preteky						ostal sám										

Pomôcky: najja, latén, prolaps

Autor: Milan Nemček

Milí čitatelia, novembrová tajnička v sebe ukrýva pranostiku:
Keď na Dušičky... pokračovanie nájdete v tajničke.

Správne odpovede zasielajte na korešpondenčnom lístku s nalepeným kupónom do 20. novembra 2014 do redakcie Vrútočana, pre internetových čitateľov na vrutocan@vrutky.sk.

Kupón
Vrútočan
11/2014

Podakovanie

Ďakujem MVDr. Tomášovi Scheerovi, za starostlivosť počas ochorenia nášho psíka Charlinka. Veľmi si vážim jeho profesionálny prístup. **Alena Repaská s rodinou**

-inzercia-

VYUŽITE MOŽNOSŤ INZERCIE V ČASOPISE VRÚTOČAN !

Menší formát, cena za 1 cm2 0,50 €
Riadková inzercia, cena za jeden riadok na šírku 9 cm 2 €
Formát A4 180 €
Formát A5 100 €
Formát A6 60 €

kompletný cenník nájdete na www.vrutky.sk

Kytica z ovocia
ako originálny darček

veľkosť:
malá 15,- €
stredná od 20,- €
veľká od 35,- €

zloženie, veľkosť a cenu je možné upraviť podľa požiadavky trvanlivosť do 24 hod.

facebook.com/kyticezovocia
0907 814 592
objednávky min. deň vopred

-inzercia-

Mesto Vrútky
MO Matice Slovenskej Vrútky

Pozývame vás na Vianočný koncert skupiny

Fragile

Kedy? 20. Decembra
o 19.00 hod.

Kde?

Rímskokatolícky kostol
Sv. Jána Krstiteľa Vrútky

Vstupné: 12 eur
Dôchodcovia: 10 eur

informácie 0908 614 245

gaya najvyššia kvalita najnižšia cena

www.gaya.sk
043 - 324 0000

internet televízia telefonovanie

nová optická sieť vo Vrútkach

-inzercia-

VRÚTOČAN * Vydáva: Mesto Vrútky, Matušovičovský rad 4, 038 61 Vrútky, IČO 00 647 209

* Adresa redakcie: Ul. 1. čs. brigády 14, 038 61 Vrútky * Tel: 043/4281 203

* E-mail: vrutocan@vrutky.sk * Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia

* Stanoviská v jednotlivých článkoch môžu a nemusia odrážať stanovisko redakcie * Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, rozsah, grafické spracovanie článkov * Jazyková redaktorka: Elena Režná

* Redakčná rada: **Zodpovedná redaktorka: Bc. Miriam Migátová**, Členovia: Božena Blahušáková, Mgr. Bohuslav Figura, Mgr. Juraj Gorilák, PhDr. Zora Mintalová Zuberová, * Grafická úprava: redakcia,

* Obálka: Katarína Lahutová * Uzavierka dopisovateľských materiálov do 17. dňa v mesiaci

* Tlač: Neoprint Plus, s. r. o., Za mostom 2, Vrútky * Číslo red.: 260/1991, * EV 4953/14 * ISSN 1339-6730

* Náklad: 3200 ks, november 2014

9. november 2014

o 15.00 hod.

KINO 1. MÁJ

Skupina Progres

HVIEZDA ŠLÁGER TV

V programe sa predstavia
slovenský zabávač, spevák a imitátor

Štefan Hruštinec

a

Marta Križanová

Michal Kuric

poslanec MsZ

Mesto Vrútky

Srdečne vás pozýva na 4. ročník koncertu pre seniorov

Vstupné ZDARMA